

Mitta ja Integraali
Kesä 2017
6. tehtävät

Tarkastus Ke 30.8

Tehtävä 1 Olkoot f_1, f_2, \dots jono mitallisia funktioita $A \rightarrow \mathbb{R}$, missä $A \subset \mathbb{R}^n$. Osoita, että joukko $B = \{x \in A : \lim_{j \rightarrow \infty} f_j(x) \text{ on olemassa}\}$ on mitallinen. Vihje: ¹

Tehtävä 2 Olkoon f_j mitallinen funktio kaikilla $j \in \mathbb{N}$. Oletetaan että on olemassa funktio f siten, että $f(x) = \lim_{j \rightarrow \infty} f_j(x)$ m.k. x . Olkoon nyt funktiot g_j sellaisia, että $g_j(x) = f_j(x)$ m.k. x kaikilla j . Osoita, että funktio f toimii raja-arvofunktiona myös jonolle (g_j) , eli että $f(x) = \lim_{j \rightarrow \infty} g_j(x)$ m.k. x . (Funktiojonon termejä voi siis muuttaa m.k. muuttamatta oleellisesti raja-arvofunktiota.)

Tehtävä 3 Olkoon $0 < s < 1$. Laske MKL:ää käyttäen (tarkista ehdot!) seuraava raja-arvo

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \int_0^1 \frac{nx^s}{1+nx}.$$

Tehtävä 4 Todista "laskevan konvergenssin lause": Olkoon $f_1 \geq f_2 \geq \dots \searrow f$ positiivisia mitallisia funktioita ja lisäksi pätee $\int f_1 < \infty$. Osoita, että

$$\lim_{j \rightarrow \infty} \int f_j = \int f. \quad (1)$$

Vihje: ²

Tehtävä 5 Osoita Riemann-integraalin ja analyysin peruslauseen avulla, että funktion $\phi : \mathbb{R} \rightarrow [0, \infty)$, $\phi(x) = |x|^{-1/2} \chi_{[-1,1]}$ Lebesgue-integraali on äärellinen. (Huom. Olemme määritelleet funktion ϕ vain m.k. x . Jos haluaa, sen voi määritellä vaikka äärettömäksi pisteessä $x = 0$, mutta sillä ei ole merkitystä integrointiin.)

Seuraavaksi eräs Lebesgue-integrointiteorian mielenkiintoinen ilmiö.

Tehtävä 6 Jatkoa edelliseen tehtävään:

Olkoon nyt $(q_n)_{n \in \mathbb{N}}$ rationaalilukujen numerointi. Osoita, että myös seuraavan funktion Lebesgue-integraali on äärellinen:

$$f(x) := \sum_{n \in \mathbb{N}} \frac{\phi(q_n - x)}{2^n} \quad (x \in \mathbb{R}). \quad (2)$$

Hullua! Funktio on rajoittamaton jokaisella \mathbb{R} :n avoimella välillä (se ei siis ole lähellekään Riemann-integroituva), ja silti sen Lebesgue integraali on äärellinen.

¹Mikä materiaalin ehto takaa lukujonon (tai funktiojonon) raja-arvo olemassaolon?

²Käytä joko graafijoukkoja, tai MKL:ää.